

Protokół
z kontroli doraźnej przeprowadzonej w dniu 11.12.2015 r.
w Domu Pomocy Społecznej w Zborowie 112.

1. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Dom Pomocy Społecznej w Zborowie 112, 28 – 131 Solec – Zdrój przeznaczony jest ogółem dla 65 osób (kobiet) dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (55 miejsc) oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie (10 miejsc). Podmiotem prowadzącym DPS jest Powiat Buski. Dyrektorem Domu jest Pani Helena Bebel. Dom Pomocy Społecznej zarejestrowany jest w Rejestrze Wojewody pod pozycją Nr 19 – decyzja znak: PS.II.9423.14.2015 z dnia 16.07.2015 r. r. na czas nieokreślony. Dom posiada Regon: 000294119 i NIP 6551190318.

2. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzania kontroli:

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

1. Wioletta Wieczorek – Starszy Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 1091/2015 z dnia 08.12.2015 r. (legitymacja służbowa Nr 9). Inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Agnieszka Herbuś – Starszy Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 1092/2015 z dnia 08.12.2015 r. (legitymacja służbowa Nr 23).

Kontrola została wpisana do książki kontroli pod pozycją Nr 111.

3. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrola przeprowadzona została w dniu 11 grudnia 2015 r.

4. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. Nr 162, poz. 964) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543) zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej ŚUW przeprowadził w Domu Pomocy Społecznej w Zborowie kontrolę doraźną.

Zakres kontroli:

Sprawdzenie zarzutów zawartych w piśmie pracowników DPS w Zborowie dot. nieprawidłowości w świadczeniu usług na rzecz mieszkańców, w szczególności dot.:

1. Usług bytowych:
  - wyżywienie.
2. Usług opiekuńczych:
  - pielęgnacja,

- udzielanie niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych (zakupy).

3. Usług wspomagających:

- zapewnienie przestrzegania praw mieszkańców.

4. Dokumentacji prowadzonej przez DPS dot. spraw poruszonych w skardze.

5. Stanu zatrudnienia pod kątem spełnienia wskaźnika zatrudnienia (ilość personelu opiekuńczego na poszczególnych zmianach).

5. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego:

Dom Pomocy Społecznej w Zborowie jest przeznaczony dla osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie. Dysponuje 65 miejscami. Wszyscy mieszkańcy to kobiety.

Szczegółowe zasady funkcjonowania DPS, prawa i obowiązki mieszkańców oraz strukturę organizacyjną określa „Regulamin Organizacyjny Domu Pomocy Społecznej w Zborowie” stanowiący Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr 168/2015 Zarządu Powiatu w Busku – Zdroju z dnia 2 września 2015 r.

W czasie kontroli stwierdzono, iż w DPS umieszczonych było 60 osób, z czego 3 przebywały w szpitalu i 1 na urlopie. Wśród mieszkańców 20 osób jest ubezwłasnowolnionych, w tym 2 częściowo i 18 całkowicie, dla których opiekunami prawnymi jest rodzina – 19 przypadków i pracownik DPS – 1 przypadek, 14 osób umieszczonych zostało w DPS z mocy postanowienia sądu.

Spośród 60 mieszkanki umieszczonych w DPS 4 osoby były leżące, wymagające wszystkich czynności samoobsługowych i opiekuńczych, 2 osoby poruszające się na wózkach inwalidzkich i 4 osoby poruszające się z pomocą balkonika.

Większość mieszkańców przebywa w DPS na tzw. „starych zasadach” – 35 osób, natomiast 25 osób na „nowych zasadach” – tzn. umieszczeni zostali po 1 stycznia 2004 r.

Odpłatność za pobyt w dps kształtuje się następująco:

- z rent i emerytur – 41 osób,

- z zasiłków stałych – 1 osoba,

- z rent socjalnych – 18 osób.

Miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w 2015 r. wynosi 3 181,80 zł, z czego średnia odpłatność od mieszkańca to 900 zł.

Podczas wizji lokalnej w dniu kontroli wszystkie mieszkanki spożywały obiad w aneksach poszczególnych grup. Na obiad był barszcz ukraiński (I danie – dieta podstawowa) lub zupa selerowa (I danie – dieta cukrzycowa i specjalna) oraz pierogi z owocami i bitą śmietaną (II danie – dieta podstawowa) lub makaron z jabłkami prażonymi (II danie – dieta cukrzycowa i specjalna). Po obiedzie mieszkanki miały czas dla siebie – część z nich spacerowała, inne przebywały w swoich pokojach (porządkowały szafy, chwaliły się swoimi pracami wykonanymi w ramach terapii zajęciowej, rozmawiały ze sobą), niektóre mieszkanki po obiedzie poszły na zajęcia terapeutyczne i rehabilitację.

Sprawdzenie zarzutów zawartych w piśmie pracowników DPS w Zborowie dot. nieprawidłowości w świadczeniu usług na rzecz mieszkańców.

Kontrolę doraźną w DPS w Zborowie przeprowadzono w związku z pismem anonimowym pracowników DPS Zborów skierowanym do NIK Delegatura w Kielcach przez p. Grzegorza Lasaka – Wiceprzewodniczącego Rady Powiatu w Busku – Zdroju, które w dniu 30 listopada 2015 r. wpłynęło do Wydziału Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach, a dotyczyło nieprawidłowości w świadczeniu usług na rzecz mieszkańców Domu Pomocy Społecznej w Zborowie. Główne zarzuty dot.:

- usług bytowych, tj. wyżywienia w zakresie wprowadzenia zbyt wielu diet odchudzających,
- usług opiekuńczych, tj. pielęgnacji w zakresie zbyt częstych kąpieli mieszkańców oraz udzielania niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych w zakresie dokonywania zakupów,
- usług wspomagających, tj. przestrzegania praw mieszkańców w zakresie zamykania w pokoju lub nie wpuszczania do pokoju.

Kontrola doraźna miała na celu wyjaśnienie zawartych w piśmie w/w zarzutów dot. świadczonych usług, a ponadto zespół inspektorów zbadał dokumentację prowadzoną przez DPS dot. spraw poruszonych w skardze tj. dokumentację kąpieli, zakupów produktów spożywczych przez mieszkanki DPS, dokumentację dot. diet – w tym medyczną, raporty pielęgniarstwa, dokumentację z terapii zajęciowej, itp. Zbadano również stan zatrudnienia w DPS pod kątem spełnienia wskaźnika zatrudnienia, tj. ilość personelu opiekuńczego na poszczególnych zmianach.

1. Usługi bytowe:

- wyżywienie.

DPS w Zborowie zapewnia mieszkańcom całodobowe wyżywienie. Wszyscy spożywają 3 podstawowe posiłki dziennie (śniadanie, obiad, kolację) oraz dodatkowo 2 posiłki (II śniadanie i podwieczorek) są dostępne codziennie w dyżurce pielęgniarek. Ponadto w każdy wtorek, czwartek i niedzielę mieszkanki otrzymują specjalne II śniadanie, które stanowią głównie owoce i jogurty: naturalny, owocowy oraz ciasto czy pączek i herbata z cytryną, itp.

W ciągu całego dnia istnieje dostępność jedzenia i picia w aneksach każdej grupy. Tam mieszkanki mają lodówki, w których trzymają zakupione przez siebie produkty. Również, w ramach terapii zajęciowej, w DPS funkcjonuje pracownia kulinarna, gdzie mieszkanki przygotowują różne dania, sałatki oraz soki i napoje. Dania te rozłożone są wszystkim mieszkankom, dla których nie ma przeciwwskazań do spożywania danego posiłku.

Podawane w DPS posiłki są urozmaicone i, zdaniem mieszkanek, smaczne (**Załącznik Nr 1 – 3 jadłospisy dekadowe od 01.12.2015 r. do 31.12.2015 r.**)

Na dzień kontroli 11 mieszkanek korzystało z diety lekkostrawnej mielonej (w tym 1 dieta z ograniczeniem tłuszczu, błonnika, świeżych owoców i warzyw oraz 1 dieta bogata w błonnik), 4 mieszkanki miały dietę cukrzycową, 12 osób dietę niskokaloryczną, 2 osoby dietę lekkostrawną mieloną bezbiałkową (w tym 1 dieta bez nabiału i ryb), 1 osoba dietę cukrzycową bezbiałkową oraz 2 osoby dietę podstawową bezbiałkową, natomiast 28 mieszkanek było na diecie podstawowej (w tym 1 dieta przeciwmiażdżycowa). Wszystkie diety są zalecone przez lekarzy różnych specjalności w zależności od schorzenia danej osoby, tj. diabetologa (dieta cukrzycowa), specjalistę balneoklimatologii i medycyny fizykalnej (dieta niskokaloryczna), neurologa (dieta przeciwmiażdżycowa), lekarza dietetyka (dieta lekkostrawna), psychiatrę (dieta ubogobiałkowa). Stosowne wyjaśnienie odnośnie wprowadzonych diet złożyła podczas kontroli p. Aneta Kaczmarczyk – Bomba – Kierownik Zespołu Pielęgniarek (**Załącznik Nr 2**). Diety niskokaloryczne (odchudzające) zostały wprowadzone mieszkankom otyłym i z nadwagą po wizycie konsultacyjnej lek. med. Dariusza Klareckiego (notatka z wizyty – **Załącznik Nr 3**), a zalecenia indywidualne dla mieszkanek, po wyrażeniu przez nich zgody, zostały wpisane indywidualnie do kart pacjenta – **Załącznik Nr 4**.

Wśród mieszkanek 4 osoby są karmione, natomiast pozostałe spożywają posiłki pod nadzorem personelu opiekuńczego DPS. Średnia dzienna stawka żywieniowa na jednego mieszkańca w 2015 r. wynosi 7,60 zł.

Posiłki podawane są w następujących godzinach:

8.00 – 9.00 – śniadanie,

12.00 – 13.00 – obiad,

18.00 – 19.00 – kolacja.

Dom zapewnia możliwość otrzymania posiłku dodatkowego oraz wybór zestawu posiłków z innych diet. Wszystkie posiłki spożywane są w 6 aneksach poszczególnych grup.

W trakcie kontroli mieszkańcy nie zgłaszali uwag, co do wydawanych posiłków przez pracowników DPS. Również w trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w kwestii żywienia mieszkańców, w tym serwowania posiłków i karmienia. Podczas wizji lokalnej DPS w czasie obiadu inspektorzy stwierdzili, iż mieszkankom smakowały serwowane posiłki. Wszystkie diety stosowane u mieszanek DPS są konsultowane i zalecane przez lekarzy specjalistów.

b) Usługi opiekuńcze.

Dom zapewnia mieszkańcom fachową opiekę, którą sprawują:

- w godzinach od 7.00 do 15.00 kierownik zespołu opiekuńczego, pracownik socjalny, technik fizjoterapii, instruktor terapii zajęciowej,

- w godzinach od 6.00 do 14.00 – 2 pielęgniarki, średnio 3 opiekunki i 4 pokojowe,

- w godzinach od 14.00 do 22.00 – 1 pielęgniarka, 2 opiekunki, 1 pokojowa,

- w godzinach od 22.00 do 6.00 – 1 pielęgniarka, 1 opiekunka.

W trakcie kontroli pracownicy opiekujący się mieszkankami posiadali harmonogramy pracy zgodnie z którymi wykonywali swoje obowiązki. Potrzeby opiekuńcze w/w pracownicy zapewniają poprzez: pomoc w toalecie porannej i wieczornej, kąpiel, ubieranie i przebieranie, zmianę pampersów, nadzorowanie czynności samoobsługowych, karmienie, toaletę przeciwoleżynową, opiekę podczas wizyt w poradniach (opiekunki, pielęgniarki), a także zapewnienie opieki w ciągu całej doby poprzez zorganizowanie dnia (terapia, rehabilitacja). Ponadto do obowiązków pielęgniarek należy: udzielenie pierwszej pomocy w sytuacji zagrożenia życia, wykonywanie iniekcji, podawanie leków, pomiar ciśnienia tętniczego, temperatury, poziomu cukru we krwi, zabezpieczanie kaftanem bezpieczeństwa itp. Większość mieszanek Domu to osoby sprawne fizycznie, ale wymagające pomocy przy wykonywaniu niektórych czynności dnia codziennego. Osoby te potrzebują pomocy personelu przy ubieraniu i utrzymaniu higieny osobistej. Pracownicy DPS w trakcie kontroli postępowali zgodnie z określoną „Procedurą dot. dbania o higienę mieszanek w DPS Zborów”.

DPS w Zborowie zapewnia mieszkankom profesjonalną rehabilitację tj.: hydromasaż całego ciała lub poszczególnych części, masaż membranowy, magnetoterapię, masaż wirowy kończyn, aromatoterapię, leczenie lampą solux, ćwiczenia ogólnousprawniające na sali rehabilitacyjnej. W trakcie kontroli z rehabilitacji przyłóżkowej korzystały 4 mieszkanki. Codziennie z gimnastyki porannej korzysta 15 – 22 osoby, natomiast z ćwiczeń na sali rehabilitacyjnej dziennie korzysta ok. 25 mieszanek. Co tydzień, w środę chętne mieszkanki mogą uczestniczyć w zajęciach prowadzonych na basenie w Solcu – Zdrój.

Wszystkie mieszkanki Domu objęte są opieką lekarską przez lekarza rodzinnego z NZOZ w Solu – Zdroju, gdzie są zarejestrowane. Lekarz rodzinny przyjeżdża do DPS raz w tygodniu i na każde wezwanie. Ponadto mieszkanki DPS korzystają z porad lekarzy specjalistów tj.: okulisty, ortopedy, onkologa, dermatologa, endokrynologa, stomatologa. Badania laboratoryjne wykonywane są w NZOZ w Solu – Zdroju. Mieszkańcy każdorazowo są dowożeni do lekarzy specjalistów samochodem DPS. Dodatkowo do DPS w razie potrzeby na konsultacje mieszanek przyjeżdżają następujący lekarze specjaliści: psychiatra, neurolog,

ortopeda, okulista, specjalista medycyny estetycznej, specjalista balneoklimatologii i medycyny fizykalnej.

Dom pokrywa mieszkankom opłaty ryczałtowe i częściową odpłatność za leki, do wysokości limitu ceny. Leki 100%-owe oraz pampersy kupują mieszkanki z własnych środków. W sytuacji kiedy mieszkanka nie ma pieniędzy, zakupu dokonuje DPS.

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników DPS wobec mieszanek.

- Pielęgnacja.

Pielęgnacją mieszanek zajmują się pielęgniarki i opiekunki. Osoby te dbają o odpowiedni wygląd mieszkanki poprzez częste dokonywanie i zachęcanie do kąpieli, zmiany ubioru, a także poprzez zachęcanie do obcięcia włosów oraz podanie właściwego leku lub zmianę opatrunku przez pielęgniarkę. Szczególnej pielęgnacji wymagają 4 osoby leżące, które są systematycznie kapane, przekładane bądź sadzane. W przypadku osób leżących aby uniknąć odleżyn w/w pracownicy stosują profilaktykę przeciwoleżynową, w tym specjalne kosmetyki natłuszczające – nawilżające zapobiegające odleżynom. Przynajmniej raz w tygodniu każda mieszkanka korzysta z kąpieli w wannie, część mieszanek kąpiel wykonuje samodzielnie, większość mieszanek wymaga pomocy personelu przy kąpieli. W wykonywaniu toalety uczestniczą wszyscy pracownicy zespołu opiekuńczego włącznie z kierownikiem zespołu.

W trakcie kontroli mieszkanki były schludnie ubrane i zadbane, miały wypielęgowane włosy tj. uczesane, niektóre nawet ufarbowane.

W trakcie kontroli na każdym z 6 aneksów oddziałowych personel opiekuńczy DPS na bieżąco prowadził:

- **zeszyt spraw bieżących danego aneksu** zawierający informacje dot. pracy personelu z mieszkankami np. tematykę rozmów przeprowadzanych z mieszkankami, udzielone pochwały za trzymanie diety i ćwiczenia rehabilitacyjne, ustalany jest plan terapii, omawiane są wszelkie sprawy bieżące,
- **książkę zabiegów pielęgnacyjnych** zawierającą: imię i nazwisko mieszkanki, rodzaj wykonanej toalety, dzień wykonania, podpis osoby wykonującej toaletę,
- **ewidencję toalety mieszanek** prowadzoną przez opiekunki wykonujące raz w tygodniu moczenie stóp w celu obcinania paznokci mieszkankom oraz inną różnorodną pielęgnację.

Uznać zatem należy, iż Dom zapewnia wszystkim mieszkankom odpowiednią pielęgnację. Nie stwierdzono natomiast, aby mieszkanki były nadmiernie pielęgnowane poprzez zbyt częste kąpiele czy też inne zabiegi pielęgnacyjne.

- Niezbędna pomoc w załatwianiu spraw osobistych.

W DPS w Zborowie pracownik socjalny oraz osoba pierwszego kontaktu, pomagają mieszkańcom w załatwianiu różnych spraw osobistych. Najczęściej pomoc ta dotyczy: kontaktów z różnymi urzędami i instytucjami (np. ZUS, KRUS, OPS, Urząd Skarbowy, Urząd Stanu Cywilnego) oraz reprezentowania mieszkańców w tych instytucjach, kontaktów z rodziną i środowiskiem lokalnym, dokonywania zakupów według osobistych życzeń mieszanek, umożliwiania korzystania z pomocy lekarzy specjalistów i zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny (na wniosek NFZ), świadczenia opieki podczas wizyt w poradniach, itp. Pracownicy pomagają również mieszkankom w nauce i doskonaleniu umiejętności w zakresie pisania, czytania (ze względu na typ domu – dla osób niepełnosprawnych intelektualnie, ok. 15 mieszanek umie czytać i pisać), czy w organizowaniu czasu wolnego.

Hyl

Dwa razy w miesiącu pracownik socjalny wraz z 20 mieszkankami w asyście opiekunek dokonuje zakupów w pobliskim sklepie „Lewiatan”. Zakupy odbywają się w następujący sposób w/w personel wraz z mieszkankami chętnymi do zrobienia zakupów udaje się do pobliskiego sklepu gdzie mieszkanki samodzielnie wybierają sobie produkty, następnie pracownik socjalny płaci przy kasie za wybrane przez mieszkankę produkty. Następnie na podstawie paragonu z dokonanych zakupów dla danej mieszkanki, osoba ta ma pobierane pieniądze z konta osobistego. Paragony z dokonanych zakupów przechowywane są indywidualnie dla każdej mieszkanki w kopertach (**Załącznik Nr 5** – wyjaśnienie pracownika socjalnego dot. zakupów dla mieszkanek DPS wraz z ostatnią listą osób, które dokonały zakupów). Dodatkowo na życzenie mieszkanki dokonywane są zakupy poza w/w dniami, jeśli mieszkanka posiada środki na koncie. Wtedy również pracownik socjalny dokonuje zakupów wraz z mieszkanką. Trzy mieszkanki DPS samodzielnie dokonują zakupów. Natomiast o rodzaju dokonanych zakupów dla mieszkanek ubezwłasnowolnionych decyduje opiekun prawny, poprzez stosowną dyspozycję pisemną, zgodnie z którą pracownik socjalny DPS dokonuje zakupów.

W trakcie kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie udzielenia pomocy mieszkankom w załatwianiu spraw osobistych przez pracowników Domu, w tym pomocy w dokonywaniu zakupów na życzenie mieszkańca.

3. Usługi wspomagające:

- zapewnienie przestrzegania praw mieszkańców.

Prawa i obowiązki mieszkańców określone są w „Regulaminie pobytu mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej w Zborowie” opracowanym i podanym do publicznej wiadomości z dniem 06.04.2010 r. (**Załącznik Nr 6**). Każda mieszkanka przy przyjęciu do DPS jest informowana o prawach i obowiązkach. Oświadczenia w tej sprawie (w przypadku mieszkańców, których stan psychofizyczny pozwala na złożenie pisemnego oświadczenia) znajdują się w aktach mieszkańców.

W/w regulamin zawierający prawa i obowiązki jest wywieszony na tablicy ogłoszeń w każdym aneksie.

Ponadto prawa i obowiązki mieszkańców są przypominane na zebraniach mieszkanek z personelem opiekuńczym DPS raz w miesiącu w każdej grupie, ponieważ tylko ok. 15 mieszkanek przebywających w DPS potrafi czytać. Podczas spotkań omawiane są zarówno prawa i obowiązki mieszkańców, jak i sprawy bieżące, porządkowe, przeprowadzane są rozmowy z mieszkankami na temat utrzymania czystości, eliminowania wulgaryzmów, łagodzenia konfliktów, wzajemnej życzliwości i wyrozumiałości, dostępności i korzystania z ćwiczeń rehabilitacyjnych i zajęć terapii, o czym świadczą wpisy w zeszytach z takich spotkań prowadzonych w każdej grupie.

Analiza „Regulaminu pobytu mieszkańców w DPS w Zborowie” wykazała, iż w jednym z punktów dot. praw mieszkańców zapisano, że mieszkaniec ma prawo do „swobodnego poruszania się po terenie Domu i poza nim, o ile nie istnieją przeciwwskazania natury zdrowotnej i psychicznej”. W przypadku mieszkanki, która wg. anonimu „...jest od miesiąca zamykana w pokoju na klucz, wypuszczana tylko na posiłki, bo pali papierosy...” miał miejsce szczególny nadzór personelu nad tą osobą ze względu na jej zdrowie (zalecenie lekarza – m.in. bezwzględny zakaz palenia), tj. do czasu zagojenia się oparzeń po papierosach. Jednak „przymykanie” pokoju trwało kilka minut, kiedy to personel był zajęty wydawaniem posiłków – **Załącznik Nr 7** – Wyjaśnienie kierownika Zespołu Pielęgniarek dot. zamykania pokoi mieszkankom. Inna sprawa dotyczyła zamykania pokoju drugiej mieszkance, która „...nie mogła się położyć...”. Jak wynika z w/w wyjaśnienia, mieszkance

A

Handwritten signature

zamykano pokój, aby ją „...bardziej zmotywować i aktywizować do zajęć”. W tym przypadku sytuacja taka nie powinna mieć miejsca, ponieważ mieszkanka ma prawo położyć się na własnym łóżku, natomiast personel powinien zastosować inną metodę w celu aktywizacji mieszkańca DPS.

Kolejna sprawa poruszona w anonimie dotyczyła diety „odchudzającej” babci „...która ma 80 kilka lat...” Wspomniana mieszkanka zmarła na początku listopada br. w wieku 91 lat. Od kilku lat miała od lekarza zaleconą dietę lekkostrawną ze względu na ciężkie schorzenia m.in. układu wydalniczego, co zostało potwierdzone stosownym wyjaśnieniem kierownika Zespołu Pielęgniarek – **Załącznik Nr 8.**

Podsumowując, DPS w Zborowie przestrzega prawa mieszkańców oraz zapewnia dostępność do informacji o tych prawach, jedynym uchybieniem było zamykanie pokoju mieszkanki w celu jej aktywizacji.

4. Dokumentacja prowadzona przez DPS dotycząca spraw poruszonych w skardze.

Pracownicy Domu Pomocy Społecznej w Zborowie prowadzą następującą dokumentację dot. mieszkańców:

a/ Medyczną:

- historie choroby mieszkańców:

Historie choroby zawierają wszelkie karty informacyjne dot. leczenia szpitalnego, wyniki badań, wpisy lekarzy konsultujących danego mieszkańca, zlecane diety, a także wpisy psychologa.

- książka raportów pielęgniarskich:

Książka zawiera stan ogólny – liczbę mieszkanki w danym aneksie, w danym dniu, opis każdego dnia z życia mieszkanki, stan zdrowia mieszkanki leżących, wymagających wzmożonej opieki, wszelkie incydenty. Ponadto wpisywane są zabiegi i czynności personelu medycznego wykonane na danej zmianie.

- książka wydanych leków psychotropowych,

- książka zabiegów,

- kontrolka pomiaru ciśnienia mieszkanki,

- książka iniekcji,

- książka zakrapiania oczu,

- książka kontroli stolca,

- zeszyt odwiedzin mieszkanki przebywających w szpitalu,

- karty kąpiel i pielęgnacji mieszkańców,

- zeszyt spraw bieżących danego aneksu,

- książka zabiegów pielęgnacyjnych,

- ewidencja toalety mieszkanki – prowadzona przez opiekunki,

- indywidualne plany wspierania mieszkanki.

b/ Socjalną:

- akta osobowe mieszkanki, którymi zajmuje się pracownik socjalny.

- rejestr dowodów osobistych,

- rejestry: legitymacji ubezpieczeniowych, legitymacji emeryta – rencisty, paszportów, legitymacji osoby niepełnosprawnej, kart ubezpieczeniowych, zgonów, składek zdrowotnych mieszkańców, rzeczy prywatnych, skarg i wniosków, wniosków o dofinansowanie do sprzętu rehabilitacyjnego,

- listy mieszkanki dokonujących zakupów.

c) Terapeutyczno – rehabilitacyjną:

Terapeuta zajęciowy w trakcie kontroli posiadał plan pracy terapeutycznej z mieszkańcami na 2015 r. Ponadto terapeuta zajęciowy prowadzi kronikę z życia DPS oraz współuczestniczy

w tworzeniu planów indywidualnego wspierania dotyczących mieszkańców uczęszczających na zajęcia terapeutyczne w DPS. Wszystkie zajęcia w ramach terapii są odnotowywane w specjalnie w tym celu prowadzonych dziennikach. Podczas kontroli zbadano dokumentację zajęć w dniu 17.07 2015 r., kiedy to w DPS odbyła się uroczystość związana z zakończeniem prac wykonanych w ramach Szwajcarsko – Polskiego Programu Współpracy, a mieszkanki wg. anonimu zostały „...wyprowadzone do parku i ...siedziały w taki upał całe południe na kocach”. W wymienionym dniu, jak wynika z dokumentacji i wyjaśnień dyrektora DPS, p. Heleny Bebel (**Załącznik Nr 9** – Wyjaśnienia dyrektora DPS skierowane do PCPR w Busku – Zdroju dn. 17.11.2015 r. w odpowiedzi na anonim), 25 mieszkanek przebywało pod opieką opiekunek, z którymi najpierw udały się do pobliskiego „Lewiatana” na lody, później na spacer po okolicy, a następnie spędzały czas na świeżym powietrzu w parku, gdzie pomimo upału, panował przyjemny chłód. Do rekreacji na świeżym powietrzu DPS specjalnie zakupił w ubiegłym roku zestawy biwakowe, żeby można było je rozłożyć na trawie i poleżeć. Pozostałe mieszkanki przebywały w budynku DPS, a część z nich uczestniczyła w uroczystościach – występowały w zespole śpiewającym.

Rehabilitantka na bieżąco prowadzi indywidualne karty rehabilitacyjne (zawierające: ocenę stanu fizycznego mieszkanki, zalecenia lekarskie do rehabilitacji, ocenę mieszkanki wg. skali Lawtona). W trakcie kontroli pracownik posiadał tygodniowy plan zajęć rehabilitacyjnych wykonywanych wobec mieszkanek DPS (**Załącznik Nr 10**). Rehabilitantka współuczestniczy również w tworzeniu indywidualnych planów wspierania dotyczących mieszkanek z zakresu rehabilitacji ruchowej.

Podkreślić należy, iż każda z mieszkanek, która wyraża chęć korzystania z zabiegów fizjoterapeutycznych lub z zabiegów takich jak: balneoterapia, fizykoterapia, aromaterapia, kinezyterapia – dostępnych na terenie DPS, musi posiadać zgodę lekarza (**Załącznik Nr 11**).

Reasumując, dokumentacja prowadzona przez pracowników DPS dotycząca mieszkańców była bardzo dokładna, zawierała niezbędne informacje, wpisy lekarzy i uzasadnienie działań podejmowanych w stosunku do poszczególnych mieszkańców.

4. Stan zatrudnienia pod kątem spełnienia wskaźnika zatrudnienia (ilość personelu opiekuńczego na poszczególnych zmianach).

W kontrolowanym Domu zatrudnione są ogółem **44 osoby na 42,25 etatach**, na następujących stanowiskach:

- dyrektor – 1 etat,
- z-ca dyrektora – 1 etat,
- główny księgowy – 1 etat,
- księgowo – 2 etaty,
- kierownik zespołu opiekuńczo – medycznego – 1 etat,
- pracownik socjalny – 1 etat,
- instruktor terapii zajęciowej – 1 etat,
- technik fizjoterapii – 1 etat,
- pielęgniarki – 5,75 etatów (w tym 1 na świadczeniu rehabilitacyjnym),
- opiekunki – 9 etatów (w tym 1 na urlopie wychowawczym),
- opiekun/rehabilitant – 1 etat,
- opiekun/instruktor terapii zajęciowej – 1 etat,
- pokojowe – 4 etaty,
- kierownik kuchni – 1 etat,
- kucharki – 3 etaty,
- pomoc kuchenna – 1 etat,
- magazynier – 1 etat,

- konserwatorzy – 2 etaty (w tym 1 na wypowiedzeniu),
- kierowca – 1 etat,
- pracownicy pralni – 3 etaty,
- kapelan – 0,25 etatu,
- lekarz – 0,25 etatu.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego przypadający na 1 mieszkańca wynosi:

Liczba mieszkańek – 65 (w czasie kontroli 5 miejsc było wolnych)

Liczba pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego – 25,75 etatów

Liczba pracowników I-go kontaktu (spoza grupy bezpośredniej opieki) – 9 etatów

Wskaźnik: $25,75 + 9 : 65 = 0,5$

Z powyższego wynika, iż omawiany DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do liczby mieszkańców dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie, ale tylko przy założeniu, że do pracowników pierwszego kontaktu doliczono osoby spoza zespołu tj.: dyrektora, z-cę dyrektora, głównego księgowego, 2 księgowo, magazyniera, konserwatora i 2 pracowników pralni. Wszystkie te osoby posiadają załączony do akt osobowych „Aneks do karty zadań i odpowiedzialności”. Dokumentem tym powierzono danym pracownikom rolę pracownika pierwszego kontaktu dla konkretnej mieszkanek. Podstawą takiego działania jest Zarządzenie wewnętrzne Nr 7/2014 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w Zborowie z dnia 25.08.2014 r. w sprawie zmian w składzie zespołów terapeutyczno – opiekuńczych oraz pracowników pełniących rolę pracownika I kontaktu. Załącznikiem do zarządzenia jest wykaz wszystkich pracowników pierwszego kontaktu (również spoza zespołu) wraz z wykazem mieszkańek (podopiecznych). Pracownicy pierwszego kontaktu (głównie ci spoza zespołu) w dniu 26.06.2014 r. uczestniczyli w szkoleniu na temat „Rola i zadania pracownika pierwszego kontaktu”.

W skardze będącej podstawą niniejszej kontroli poruszono kwestię zbyt małej liczby personelu opiekuńczego na danej zmianie, wobec czego zbadano jak wygląda obsada pracowników bezpośredniej opieki na poszczególnych zmianach. W DPS obowiązuje 8 – godzinny system pracy na trzech zmianach:

I zmiana:

od 6.00 – 14.00:

- pielęgniarki – od poniedziałku do piątku – 1–3 osoby,
- pielęgniarki – od soboty do niedzieli – 1 osoba,
- opiekunki – od poniedziałku do piątku – 3–6 osób,
- opiekunki – od soboty do niedzieli – 2 osoby,
- pokojowe – od poniedziałku do piątku – 1–2 osoby.

od 7.00 – 15.00:

- pracownik socjalny – od poniedziałku do piątku – 1 osoba,
- technik fizjoterapii – od poniedziałku do piątku – 1 osoba,
- instruktor terapii zajęciowej – od poniedziałku do piątku – 1 osoba.

od 14.00 – 22.00:

- pielęgniarki – od poniedziałku do piątku – 1 osoba,
- pielęgniarki – od soboty do niedzieli – 1 osoba,
- opiekunki – od poniedziałku do piątku – 1–2 osoby,
- opiekunki – od soboty do niedzieli – 1–2 osoby,
- pokojowe – od poniedziałku do niedzieli – 1 osoba.

od 22.00 – 6.00:

- pielęgniarki – 1 osoba,
- opiekunki – 1 osoba.

Podsumowując, na I zmianie w dni powszednie jest bardzo duża obsada personelu, w soboty i niedziele jest średnio 3 osoby, na II zmianie w dni powszednie jest średnio 4 osoby, a w soboty i niedziele 3 osoby, natomiast na nocnej zmianie są zawsze 2 osoby. Zdaniem dyrektora DPS obsada pracowników na poszczególnych zmianach jest wystarczająca. Pytane mieszkanki nie zgłaszały uwag, co do sprawowanej opieki przez w/w pracowników, zaś inspektorzy podczas kontroli nie stwierdzili uchybień w sprawowaniu opieki przez personel.

Reasumując, DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do liczby mieszkańców, przy włączeniu do wskaźnika pracowników spoza Zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, którzy mają przypisane obowiązki pełnienia roli pracowników pierwszego kontaktu i uczestniczą w szkoleniach organizowanych dla personelu opiekuńczego. Liczba pracowników na poszczególnych zmianach jest wystarczająca do sprawowania prawidłowej opieki nad 65 mieszkankami (w dniu kontroli było ich 60).

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

- DPS w Zborowie zapewnia 3 – 4 główne posiłki dziennie oraz dostępność do jedzenia i picia przez całą dobę. Mieszkańcy nie zgłaszali uwag, co do wydawanych posiłków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kwestii żywienia mieszkańców, w tym serwowania posiłków i karmienia.
- Wszystkie diety stosowane u mieszanek DPS są konsultowane i zalecane przez lekarzy specjalistów.
- Nie stwierdzono uchybień w zakresie usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników DPS wobec mieszanek.
- Dom zapewnia wszystkim mieszkankom odpowiednią pielęgnację, nie stwierdzono aby mieszkanki były nadmiernie pielęgnowane poprzez zbyt częste kąpiele czy też inne zabiegi pielęgnacyjne.
- Nie stwierdzono uchybień w zakresie udzielenia pomocy mieszkankom w załatwianiu spraw osobistych przez pracowników Domu, w tym pomocy w dokonywaniu zakupów na życzenie mieszkańca.
- Pracownicy DPS w Zborowie przestrzegają praw mieszkańców oraz zapewniają dostępność do informacji o tych prawach, jedynym uchybieniem było zamykanie pokoju mieszkance w celu jej aktywizacji.
- Dokumentacja prowadzona przez pracowników DPS dotycząca mieszanek była bardzo dokładna, zawierała niezbędne informacje, wpisy lekarzy i uzasadnienie działań podejmowanych w stosunku do poszczególnych mieszkańców.
- DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do liczby mieszkańców, przy włączeniu do wskaźnika pracowników spoza Zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, którzy mają przypisane obowiązki pełnienia roli pracowników pierwszego kontaktu i uczestniczą w szkoleniach organizowanych dla personelu opiekuńczego. Liczba pracowników na poszczególnych zmianach jest wystarczająca do sprawowania prawidłowej opieki nad 65 mieszkankami (w dniu kontroli było ich 60).

Podsumowując przeprowadzoną kontrolę, inspektorzy kontrolujący w ramach swoich możliwości i kompetencji nie stwierdzili uchybień czy też nieprawidłowości w świadczeniu usług w zakresie potrzeb bytowych i opiekuńczych, przestrzegania praw mieszkańców i wskaźnika zatrudnienia personelu w DPS, poza wyjątkiem dot. zamykania pokoju mieszkance w celu jej aktywizacji.

6. Ustaleń dokonano w oparciu o:

- analizę dokumentacji prowadzonej przez DPS,
- rozmowę m.in. z dyrektorem DPS, p. Heleną Bebel, z-cą dyrektora, p. Januszem Malara, kierownikiem zespołu pielęgniarek, p. Agnieszką Kaczmarczyk – Bombą oraz pracownikiem socjalnym, p. Leokadią Polak,
- rozmowę z mieszkankami DPS,
- wizję lokalną pomieszczeń DPS w Zborowie.

Treść protokołu i ustalenia wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej w Zborowie.

7. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzania zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do Dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 roku w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach z czego po jednym otrzymują: Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Zborowie oraz Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach.

Protokół podpisali:

Ze strony jednostki kontrolującej:

1. *Nioletta Niedzwiedzka*

2. *Agneszka Hebel*

Ze strony jednostki kontrolowanej:

DYREKTOR

mgr inż. Helena Bebel

DOM POMOCY SPOŁECZNEJ
W ZBOROWIE

28-131 Solec-Zdrój

NIP 6551190318 REGON 000294119

Tel./fax 41 377 7045

ŚWIĘTOKRZYSKI
Protokół sporządzono dn. 22.12.2015 r.
w KIELCACH

Wydział Polityki Społecznej
25-516 Kielce, ul. Al. IX Wieków Kielc 3

Renata Segiecińska
Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Renata Segiecińska
DYREKTOR

WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Protokół podpisano dn. 22.12.2015 r.

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 28.12.2015 r.

PS.II.431.47.2015

Urząd Wojewódzki
w Kielcach
Punkt Administracyjny i Obsługi Klienta

Wzrost: .....
Ciężar ciała: .....
Ciężar ciała: .....
Ciężar ciała: .....

30. GRU. 2015

.....
.....
.....

**Pani
Helena Bebel
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
Zborów 112
28 – 131 Solec – Zdrój**

Wydział Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli doraźnej, jaka miała miejsce w dniu 11 grudnia 2015 r. w Domu Pomocy Społecznej w Zborowie. Kontrola została przeprowadzona na podstawie art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.), rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz.U. z 2012 r. Nr 162, poz. 964) oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz.U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach w następującym składzie:

1. Wioletta Wieczorek – Starszy Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 1091/2015 z dnia 08.12.2015 r. (legitymacja służbowa Nr 9). Inspektor kierujący zespołem inspektorów.
2. Agnieszka Herbuś – Starszy Inspektor Wojewódzki, Nr upoważnienia 1092/2015 z dnia 08.12.2015 r. (legitymacja służbowa Nr 23).

Kontrola przeprowadzona została w dniu 11 grudnia 2015 r.

Kontrola została wpisana do książki kontroli pod pozycją Nr 111.

W/w kontrola doraźna obejmowała następujące zagadnienia:

Sprawdzenie zarzutów zawartych w piśmie pracowników DPS w Zborowie dot. nieprawidłowości w świadczeniu usług na rzecz mieszkańców, w szczególności dot.:

1. Usług bytowych:
  - wyżywienie.
2. Usług opiekuńczych:
  - pielęgnacja,
  - udzielanie niezbędnej pomocy w załatwianiu spraw osobistych (zakupy).
3. Usług wspomagających:
  - zapewnienie przestrzegania praw mieszkańców.
4. Dokumentacji prowadzonej przez DPS dot. spraw poruszonych w skardze.
5. Stanu zatrudnienia pod kątem spełnienia wskaźnika zatrudnienia (ilość personelu opiekuńczego na poszczególnych zmianach).

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono:

- DPS w Zborowie zapewnia 3 – 4 główne posiłki dziennie oraz dostępność do jedzenia i picia przez całą dobę. Mieszkańcy nie zgłaszali uwag, co do wydawanych posiłków. Nie stwierdzono nieprawidłowości w kwestii żywienia mieszkańców, w tym serwowania posiłków i karmienia.
- Wszystkie diety stosowane u mieszkank DPS są konsultowane i zalecane przez lekarzy specjalistów.
- Nie stwierdzono uchybień w zakresie usług opiekuńczych świadczonych przez pracowników DPS wobec mieszanek.
- Dom zapewnia wszystkim mieszkankom odpowiednią pielęgnację, nie stwierdzono aby mieszkanki były nadmiernie pielęgnowane poprzez zbyt częste kąpiele czy też inne zabiegi pielęgnacyjne.
- Nie stwierdzono uchybień w zakresie udzielenia pomocy mieszkankom w załatwianiu spraw osobistych przez pracowników Domu, w tym pomocy w dokonywaniu zakupów na życzenie mieszkańca.
- Pracownicy DPS w Zborowie przestrzegają praw mieszkańców oraz zapewniają dostępność do informacji o tych prawach, jedynym uchybieniem było zamykanie pokoju mieszkance w celu jej aktywizacji.
- Dokumentacja prowadzona przez pracowników DPS dotycząca mieszanek była bardzo dokładna, zawierała niezbędne informacje, wpisy lekarzy i uzasadnienie działań podejmowanych w stosunku do poszczególnych mieszkańców.
- DPS posiada wymagany standardem wskaźnik zatrudnienia personelu w stosunku do liczby mieszkańców, przy włączeniu do wskaźnika pracowników spoza Zespołu terapeutyczno – opiekuńczego, którzy mają przypisane obowiązki pełnienia roli pracowników pierwszego kontaktu i uczestniczą w szkoleniach organizowanych dla personelu opiekuńczego. Liczba pracowników na poszczególnych zmianach jest wystarczająca do sprawowania prawidłowej opieki nad 65 mieszkankami (w dniu kontroli było ich 60).

Podsumowując przeprowadzoną kontrolę, inspektorzy kontrolujący w ramach swoich możliwości i kompetencji nie stwierdzili uchybień czy też nieprawidłowości w świadczeniu usług w zakresie potrzeb bytowych i opiekuńczych, przestrzegania praw mieszkańców i wskaźnika zatrudnienia personelu w DPS, poza wyjątkiem dot. zamykania pokoju mieszkance w celu jej aktywizacji.

Ustaień dokonano w oparciu o:

- analizę dokumentacji prowadzonej przez DPS,
- rozmowę m.in. z dyrektorem DPS, p. Heleną Bebel, z-cą dyrektora, p. Januszem Malara, kierownikiem zespołu pielęgniarek, p. Agnieszką Kaczmarczyk – Bombą oraz pracownikiem socjalnym, p. Leokadią Polak,
- rozmowę z mieszkankami DPS,
- wizję lokalną pomieszczeń DPS w Zborowie.

Treść protokołu i ustalenia wynikające z kontroli omówiono z Dyrektorem Domu Pomocy Społecznej w Zborowie, p. Heleną Bebel.

Mając na uwadze powyższe ustalenia wynikające z kontroli wydano następujące zalecenie:

1. Wypracować i stosować inne metody niż zamykanie pokoi w celu aktywizacji mieszkańców.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r., poz. 163 ze zm.) do powyższych zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od ich otrzymania dyrektor jednostki podlegającej kontroli może wnieść zastrzeżenia. W przypadku nie wniesienia zastrzeżeń należy powiadomić Wydział Polityki Społecznej ŚUW w Kielcach o sposobie wykonania zalecenia w terminie 30 dni od ich otrzymania.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Sebastian
Kwarta Segreńska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

Do wiadomości:

1. Pan Jerzy Kolarz
Starosta Powiatu Buskiego
al. Mickiewicza 15
28 – 100 Busko – Zdrój

② a/a.

Abdy